

08.04.2020

ГЕОГРАФІЯ

E-81

ТЕМА:

**СУЧАСНІ РИСИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ.**

**КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ НАШОЇ ДЕРЖАВИ НА
СВІТОВИХ РИНКАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ
ПРОДУКЦІЇ, РУДНОЇ СИРОВИНИ ТА МЕТАЛІВ**

ПЛАН ВИВЧЕННЯ ТЕМИ:

**1. ОЗНАЙОМСЯ ІЗ ТЕКСТОМ ПІДРУЧНИКА: ГЕОГРАФІЯ, 11 КЛАС.
В.БЕЗУГЛИЙ, Г.ЛИСИЧАРОВА, 2019 Р. § 28.**

([HTTPS://PIDRUCHNYK.COM.UA/1313-GEOGRAFIYA-BEZUGLIY-11-KLAS.HTML](https://pidruchnyk.com.ua/1313-geografiya-bezugliy-11-klas.html)) ТА ЗМІСТОМ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДО ТЕМИ.

**2. ЗА ТЕКСТОМ ПІДРУЧНИКА ТА ОПОРНОГО КОНСПЕКТУ ЗАНОТУЙ ДО
ЗОШИТУ ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТЕМИ.**

3. ДАЙ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ТА ВИКОНАЙ ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Рівні господарства:

Особисте селянське господарство – це господарська діяльність на землі, яка проводиться фізичною особою індивідуально або родиною з метою задоволення особистісних потреб у сільськогосподарській продукції, а також реалізації її надлишків. Такі господарства можуть, крім того, надавати послуги з використанням свого майна, наприклад у сфері сільського зеленого туризму.

Міське господарство – сукупність служб, інженерних споруд і мереж, заводів, фабрик, установ, які розташовані на території міста і призначені задовольняти повсякденні комунальні, побутові, матеріальні та соціальнокультурні потреби жителів міста. Складовою частиною міського господарства є житлово-комунальне господарство.

Домашнє господарство – приватне господарство окремої родини.

Національні господарства країн світу, що об'єднані економічними та політичними відносинами, формують світове (глобальне) господарство.

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Сукупність видів господарської діяльності та відносин, що складаються в суспільстві у процесі цієї діяльності в межах окремої держави (країни).

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Перехід від одного етапу економіки до іншого, при якому в новому періоді не тільки збільшується виробництво тих самих товарів і послуг, що вже вироблялися раніше, а має місце й виробництво нових товарів і послуг з використанням нових технологій порівняно з попереднім періодом.

ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ЗА СЕКТОРАМИ ТА У ВІДСОТКАХ ПО РОКАХ

1

У первинному секторі національної економіки України найбільше значення мають сільське господарство та видобувна промисловість.

2

У вторинному секторі виділяється переробна промисловість.

3

У третинному секторі економіки виділяється торгівля. Особливе місце посідає транспорт. Швидкими темпами розвивається зв'язок.

Роки	Первинний сектор	Вторинний сектор	Третинний сектор
2005	19	45	36
2010	10	33	57
2017	14	28	58

Показники економічного розвитку національної економіки

Валовий внутрішній продукт (ВВП) – це сукупна ринкова вартість річного обсягу кінцевої продукції та послуг, що їх вироблено на території країни.

$$\text{ВНП} = \text{ВВП} + \text{ДЗ} - \text{ДІ}$$

Водночас ВНП не враховує доходи підприємств, що розташовані в країні, але належать іноземцям, а також доходи іноземців, які працюють у країні.

Тому $\text{ВНП} = \text{ВВП} + \text{ДЗ} - \text{ДІ}$,

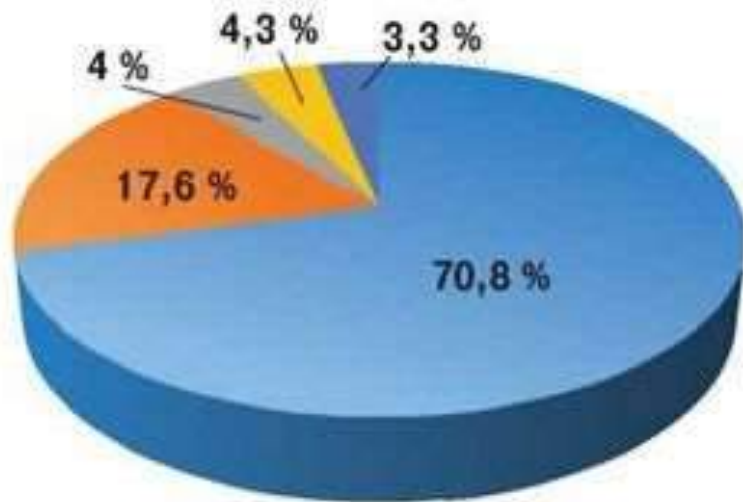
де ДЗ – доходи, що одержані національними суб'єктами за кордоном;

ДІ – доходи іноземців у межах країни.

Якщо $\text{ВНП} > \text{ВВП}$, значить жителі даної країни отримують за кордоном більше, ніж іноземці заробляють в даній країні.

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ УКРАЇНИ НА СВІТОВИХ РИНКАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Завдяки комфортним природним умовам та багатим земельним ресурсам сільське господарство є одним з провідних виробництв в економіці України.

- Сільськогосподарські землі
- Ліси та лісовкриті площі
- Внутрішні води
- Забудовані землі
- Інші землі

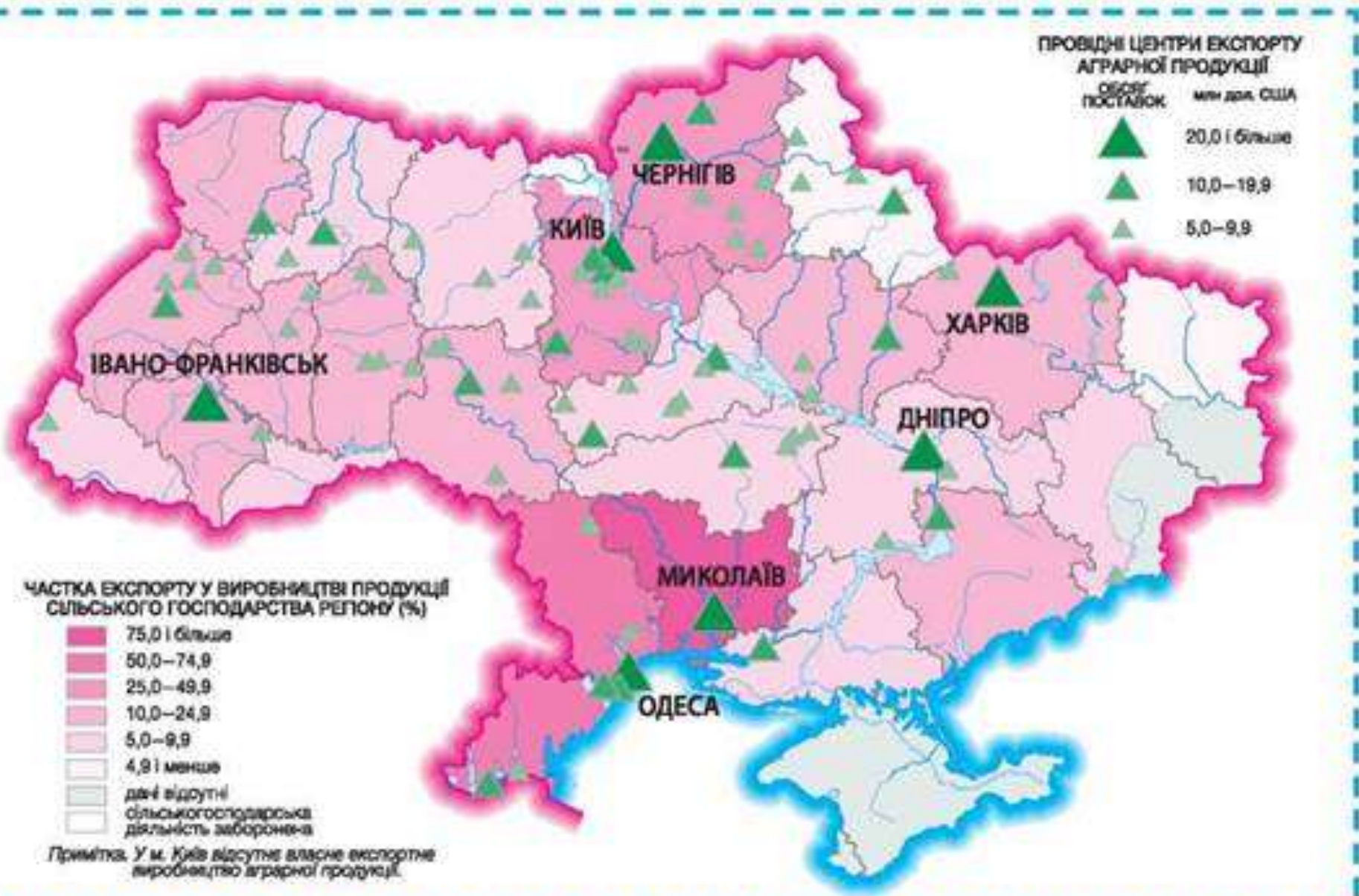
Мал. 30. Структура земельного фонду України, 2015 р.

Розподіл посівних площ сільськогосподарських культур

(за даними Мінагрополітики, 2015р.)

РОЛЬ ЕКСПОРТУ У ВИРОБНИЦТВІ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ, 2018 Р.

ВАЖЛИВО

Експортна орієнтація рослинництва України й кон'юнктура світового аграрного ринку зумовлює зростання посівів ґрунтовиснажливих культур — соняшнику, сої, кукурудзи, ріпаку. За роки незалежності соя і ріпак набули значного поширення. Посівні площі під ними зросли відповідно в 14,8 і 11,3 разу за ці роки.

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ УКРАЇНИ НА СВІТОВИХ РИНКАХ РУДНОЇ СИРОВИНИ

В Україні сконцентровано близько 9% світових запасів залізних руд та понад 42% світових запасів марганцевих руд.

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ УКРАЇНИ НА СВІТОВИХ РИНКАХ МЕТАЛІВ

Географічна структура експорту залізорудної сировини з України в січні-червні 2018-2019 років

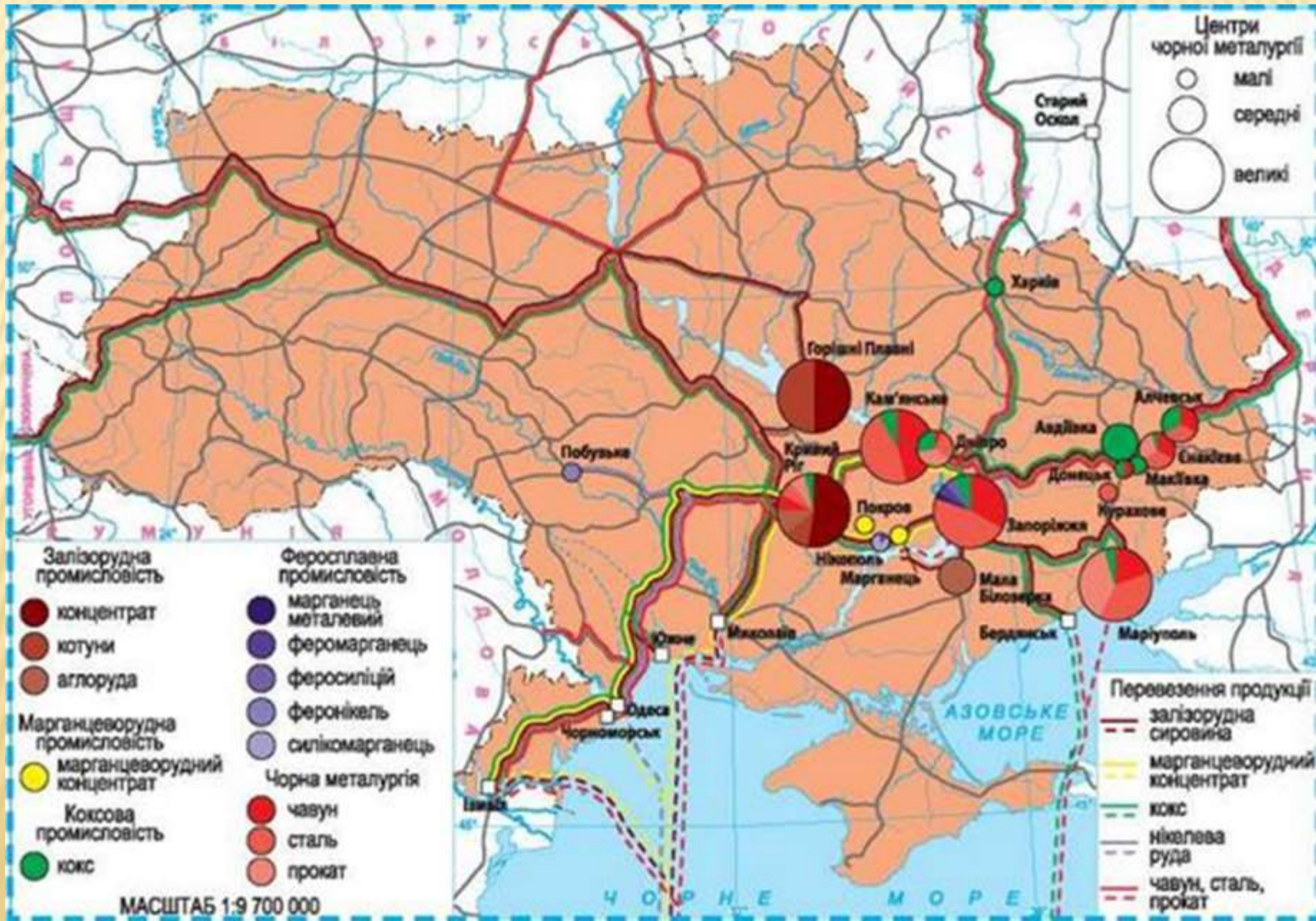
Регіон/країна	Маса, тис. тонн		Зміна, 2019/2018	Вартість, млн USD		Зміна, 2019/2018
	6 міс. 2018	6 міс. 2019		6 міс. 2018	6 міс. 2019	
ЄС-28	11801	10891	-7,7%	890	973	9,3%
у т.ч. Польща	3030	3001	-1,0%	203	246	21,2%
у т.ч. Чехія	2554	2513	-1,6%	151	186	23,4%
у т.ч. Словаччина	2257	1813	-19,7%	185	173	-6,2%
у т.ч. Австрія	1445	1570	8,6%	124	154	23,5%
у т.ч. Румунія	777	718	-7,6%	66	80	21,4%
у т.ч. Німеччина	789	598	-24,2%	72	59	-17,8%
у т.ч. Угорщина	792	579	-26,9%	77	64	-16,4%
Інші країни Європи	1041	1001	-3,9%	95	108	13,2%
у т.ч. Сербія	1041	1001	-3,9%	95	108	13,2%
СНД	51	77	51,2%	1	1	-4,6%
ПСА	5034	7106	41,2%	368	563	53,2%
у т.ч. Китай	3979	5778	45,2%	273	434	59,2%
у т.ч. Японія	435	895	105,3%	39	89	129,3%
у т.ч. Південна Корея	355	260	-26,6%	32	25	-21,9%
Близький Схід	295	260	-12,0%	22	25	14,4%
у т.ч. Туреччина	295	260	-12,0%	22	25	14,4%
Північна Африка	0	407		0	36	
NAFTA/USMCA	0	73		0	7	
Загалом	18222	19814	8,7%	1376	1713	24,5%

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ УКРАЇНИ НА СВІТОВИХ РИНКАХ МЕТАЛІВ

Чорна металургія є експорт орієнтованим виробництвом України.

85,5% усієї сталі й прокату йде на експорт переважно в країни Європи та Близького Сходу.

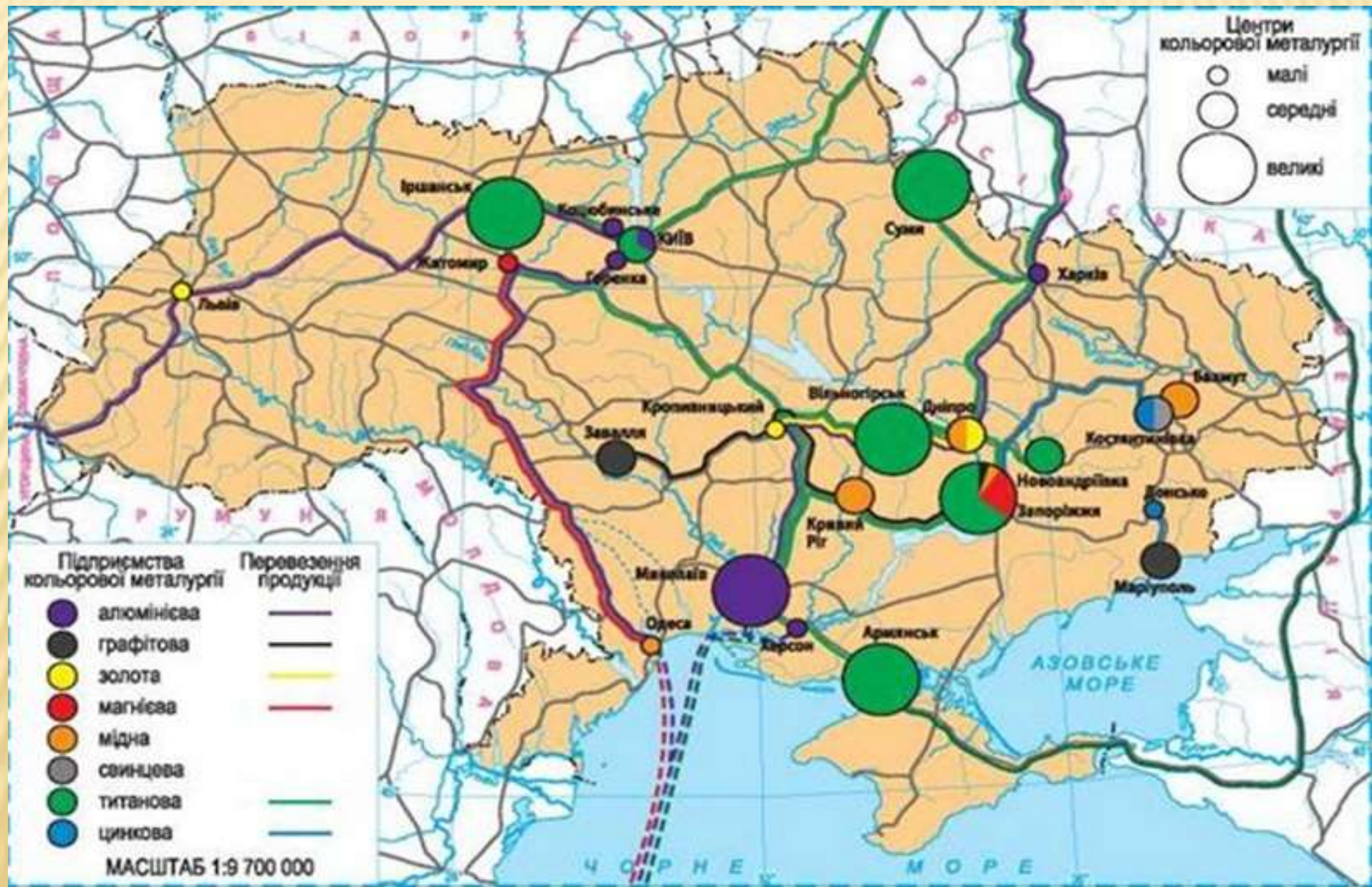
РОЗМІЩЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЧОРНОЇ МЕТАЛУРГІЇ УКРАЇНИ

ЛИШЕ УКРАЇНА, КИТАЙ ТА США МАЮТЬ ПОВНИЙ ЦИКЛ ВИРОБНИЦТВА ТИТАНОВОГО ПРОКАТУ:

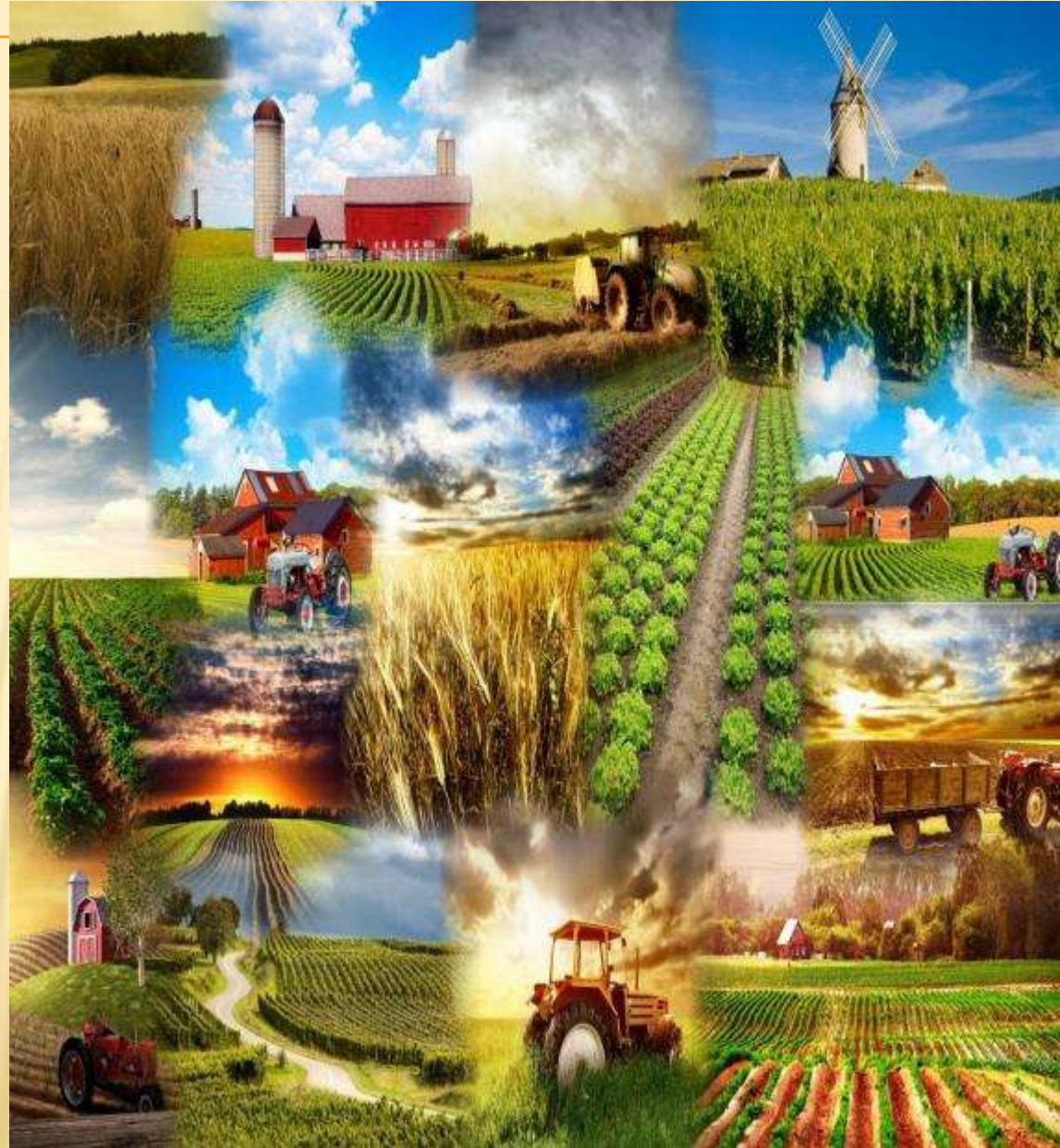
РОЗМІЩЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ КОЛЬОРОВОЇ МЕТАЛУРГІЇ УКРАЇНИ

ВИСНОВКИ

Вітчизняна економіка належить до перехідного типу.

Конкурентні переваги України на світових ринках сільськогосподарської продукції, рудної сировини та металів насамперед спираються на сприятливі природні умови й ресурси та дешеву робочу силу.

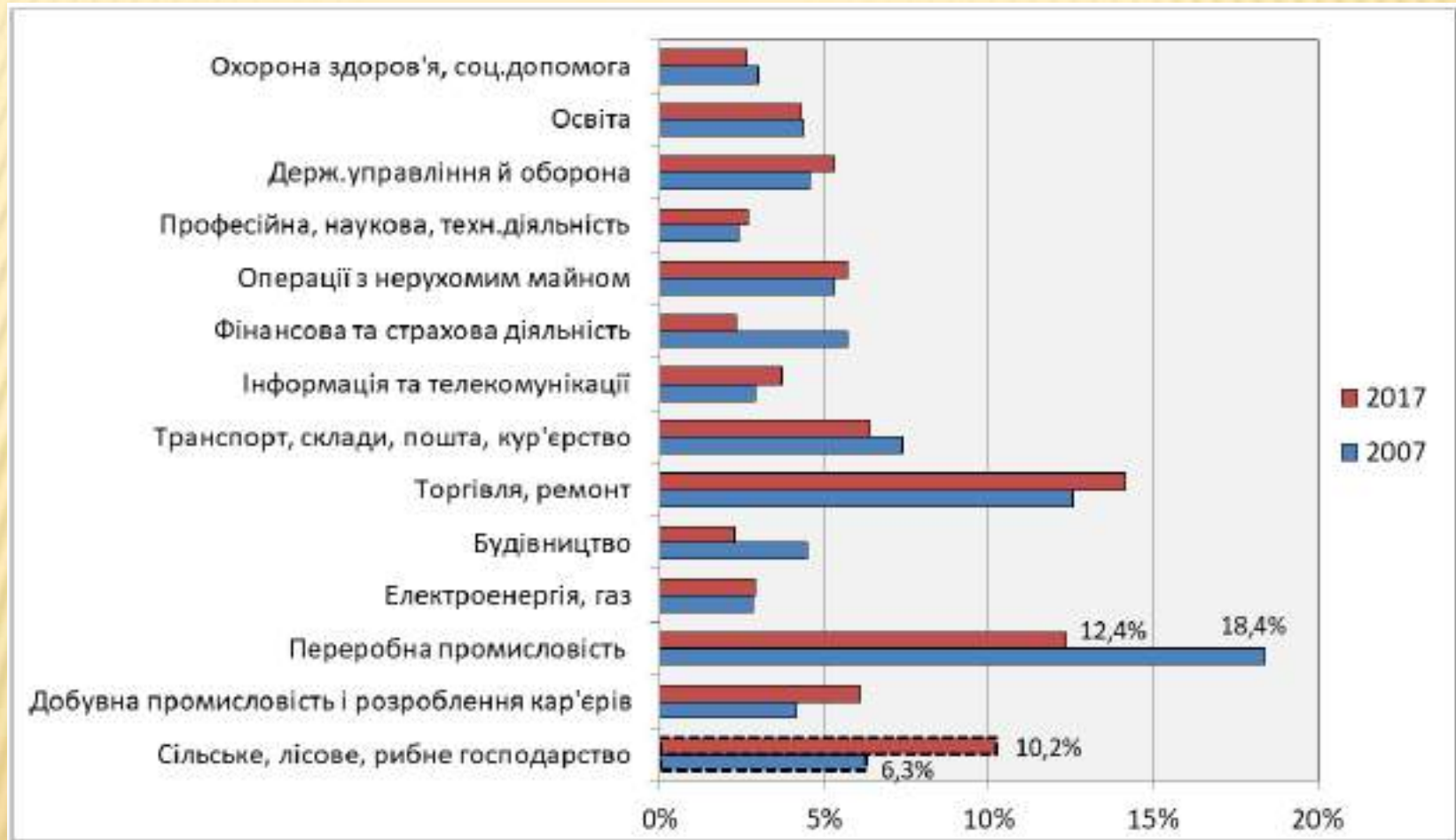
Пригадайте:

- ✘ 1. Що таке національна економіка?
- ✘ 2. Дайте визначення понять «ВВП», «ВНП».
- ✘ 3. Які показники використовують для характеристики рівня соціально-економічного розвитку країни?
- ✘ 4. Охарактеризуйте риси економіко-географічного положення України, які створюють сприятливі умови для розвитку її господарства.
- ✘ 5. Визначте, за якими показниками Україна наближається до високорозвинених, а за яким до менш розвинених країн світу.

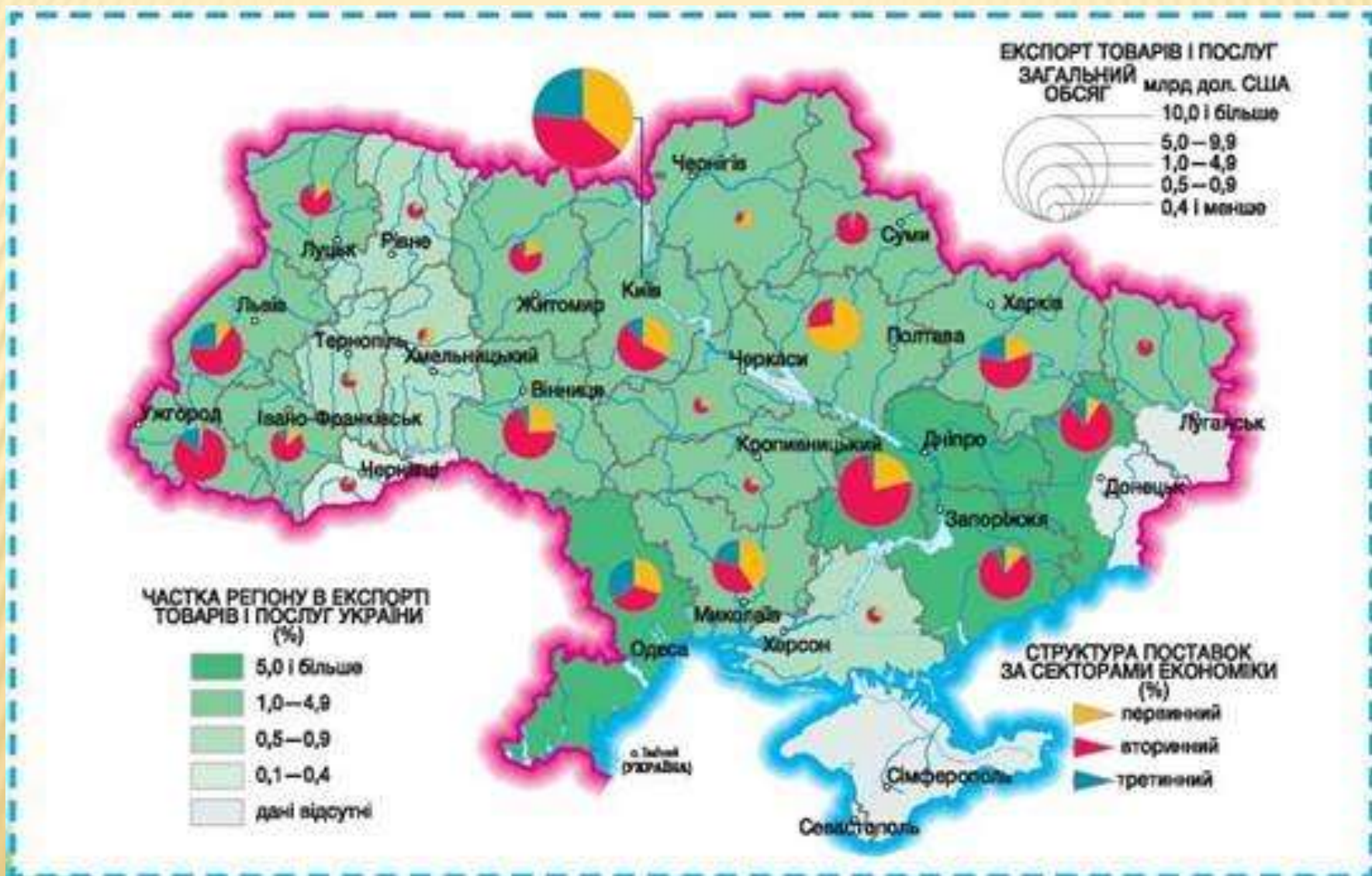
Практичне завдання:

- ✘ 1. Проаналізуйте карти та діаграми на наступних слайдах.
- ✘ 2. Визначте:
 - ✘ у економіці України переважає експорт чи імпорт;
 - ✘ які товари переважають у експорті та імпорті;
 - ✘ у яких галузях товари українських виробників є конкурентоспроможними та затребуваними;
 - ✘ З якими країнами розвинені найширші економічні зв'язки.

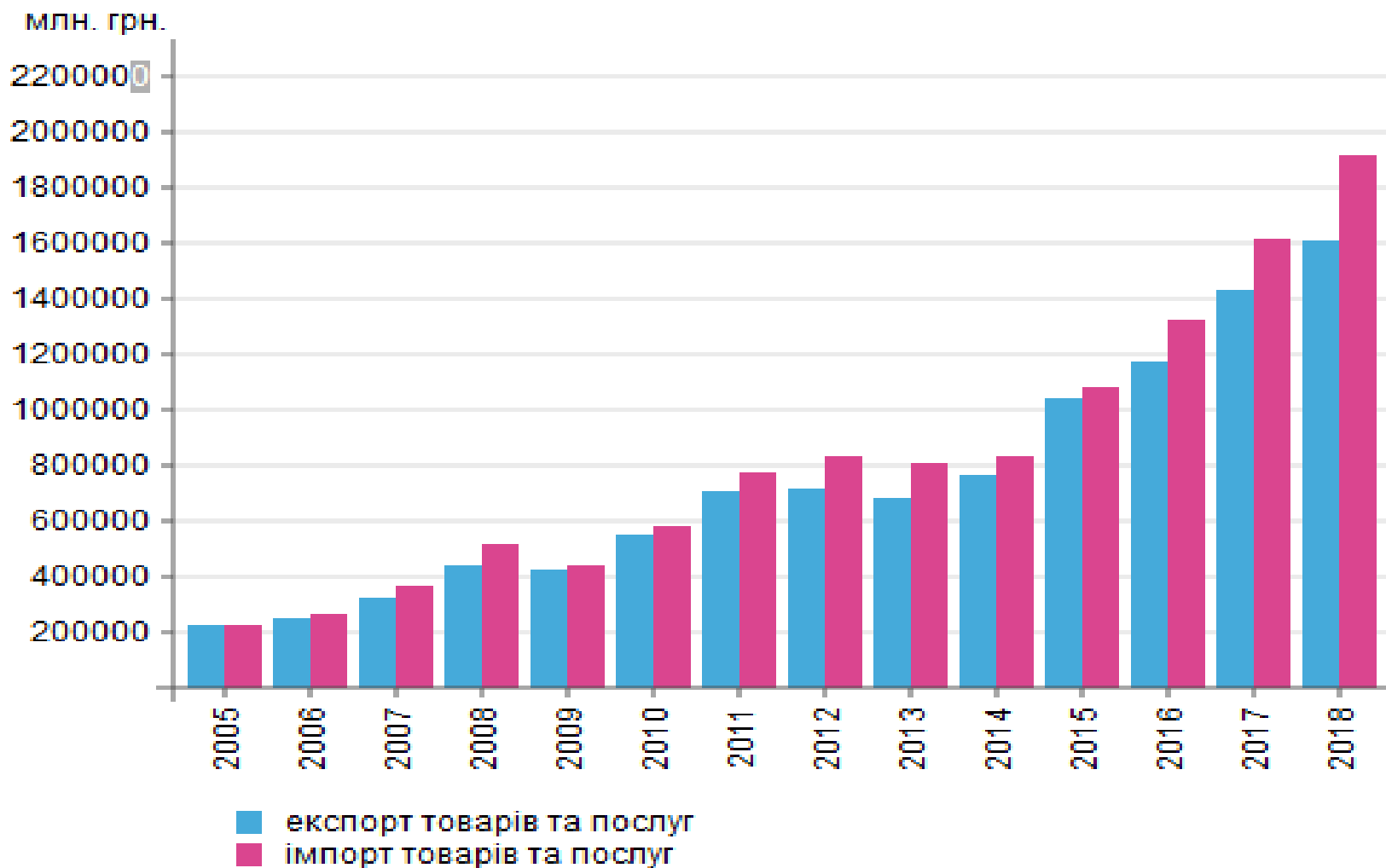
ГАЛУЗЕВА СТРУКТУРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У 2007 ТА 2017 РОКАХ (ВКЛАД У ВВП)

ЕКСПОРТ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ З РЕГІОНІВ УКРАЇНИ, 2018 Р.

ЕКСПОРТ ТА ІМПОРТ УКРАЇНИ

ПОКАЗНИКИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ У СІЧНІ-ТРАВНІ 2019 РОКУ

ЕКСПОРТ

ТОП-15 КРАЇН

всього: **20 895,1** ~7,4%

ПОЛЬЩА	1	1 434,5	-5,2%
РФ	2	1 336,2	-11,7%
КИТАЙ	3	1 287,6	-50,5%
ТУРЕЧЧИНА	4	1 112,9	-7%
ІТАЛІЯ	5	1 061,6	-9,6%
ЄГИПЕТ	6	1 042,8	-36,9%
НІМЕЧЧИНА	7	900,5	-15,6%
ІНДІЯ	8	894,7	-15,9%
НІДЕРЛАНДИ	9	813,6	-27%
УГОРЩИНА	10	683,2	-4,4%
БІЛОРУСЬ	11	636,7	-16,5%
ІСПАНІЯ	12	610,6	-14,4%
США	13	436,3	-6%
РУМУНІЯ	14	423,9	-5,7%
ЧЕХІЯ	15	412,2	-11,8%

ГЕОГРАФІЧНА СТРУКТУРА

СЛОВО І ДІЛО

Інфографіку створено за даними Держстату станом на 05.08.2019 року

ІМПОРТ

ТОП-15 КРАЇН

всього: **23 528,6** ~9,3%

КИТАЙ	1	3 250,8	-24,9%
РФ	2	3 143,5	-1,2%
НІМЕЧЧИНА	3	2 440,3	-5,5%
ПОЛЬЩА	4	1 584,8	-11,7%
БІЛОРУСЬ	5	1 369,6	-5,5%
США	6	1 300,5	-11,8%
ТУРЕЧЧИНА	7	783	-24,2%
ІТАЛІЯ	8	778,8	-8,7%
ФРАНЦІЯ	9	731,6	-13,5%
УГОРЩИНА	10	511,2	-2,9%
ШВЕЙЦАРІЯ	11	506	+10,7%
ЛИТВА	12	494,3	-7,3%
ЧЕХІЯ	13	432,3	-11%
ЯПОНІЯ	14	334,5	-23,5%
ВЕЛИКА БРИТАНІЯ	15	319,2	-5,6%

ТОВАРНА СТРУКТУРА

ТОП-15 ГРУП ТОВАРІВ

ЕКСПОРТ

всього: **20 895,1** ~7,4%

Зерно	4 071,6	-4%
Чорні метали	4 068,1	-8,3%
Жирні продукти тваринного походження	2 030,1	-3,2%
Електричні машини	1 505,6	-24,9%
Руди, шлак та зола	1 181,4	-4,6%
Залишки та відходи харчової промисловості	697,2	-33,9%
Реактори ядерні, котли, машини	652,3	-9,8%
Деревина та вироби з деревини	623,5	-1,4%
Палива мінеральні; нафта та продукти її перегонки	559,6	+10,3%
Продукти неорганічної хімії	434,3	-2,3%
М'ясо та істинні субпродукти	383,9	+4,2%
Вироби з чорних металів	366,6	+8,5%
Пластики, полімерні матеріали	302,5	+22,2%
Засоби наземного транспорту	276	-3,8%
Насіння та плоди олійних рослин	248,5	-2,4%

ІМПОРТ

всього: **23 528,6** ~9,3%

Добрива	4 706,9	-3%
Різнобарвна хімічна продукція	2 483,4	-0,4%
Папір та картон	2 327,1	-27,6%
Фармацевтична продукція	2 174	-16,8%
Прилади та апарати оптичні, фотографічні	1 058,2	-0,4%
Корпуси машин та обладнання	817,1	-7,1%
М'ясо та істинні субпродукти	773,1	-0,6%
Палива мінеральні; нафта та продукти її перегонки	624,8	-39,4%
Залишки та відходи харчової промисловості	493,4	-5,5%
Електричні машини	446,8	-29,7%
Вироби з чорних металів	367,2	-11,1%
Пластик, полімерні матеріали	360,3	-2,2%
М'ясо та істинні субпродукти	347,3	+16,2%
Засоби наземного транспорту	302,6	-9,8%
Насіння та плоди олійних рослин	295,7	-1,4%

- Зерно
- Чорні метали
- Жири та олії тваринного або рослинного походження
- Руди, шлак та зола

- Електричні машини
- Залишки та відходи харчової промисловості
- Реактори ядерні, котли, машини
- Деревина та вироби з деревини

- Насіння та плоди олійних рослин
- Вироби з чорних металів
- Палива мінеральні; нафта та продукти її перегонки
- Продукти неорганічної хімії

- М'ясо та істинні субпродукти
- Меблі
- Пластик, полімерні матеріали
- Засоби наземного транспорту

- Фармацевтична продукція
- Різнобарвна хімічна продукція
- Папір та картон
- Прилади та апарати оптичні, фотографічні

- Добрива
- Корпуси машин та обладнання
- Ефірні олії
- Органічні хімічні сполуки

* и хлебобулочные

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ЭКСПОРТА*:

* за 11 месяцев 2018 г.

Експортовані готові продукти на 2018 рік

Металургія в Україні

Використання сталі у світі збільшується (150 кг на людину в 2001 та 208 кг у 2015 році).

За прогнозами, до 2050 року споживання сталі зросте у 1,5 рази у порівнянні з сьогоднішнім днем.

Україна займає 10 місце в світі за виробництвом сталі

2016, млн тонн

808,0

Китай

105,0

Японія

96,0

Індія

79,0

США

71,0

Росія

69,0

Південна Корея

42,0

Німеччина

33,0

Туреччина

31,0

Бразилія

24,0

Україна

7247,25

Чорні метали

Площа листа сталі товщиною 1 мм, виробленої за весь період незалежності України, становить 107,1 тис. кв. м. Це навіть більше площі Ісландії (103 тис. кв. м).

Україна займає 7 місце в світі за екпортом сталі

2016, млн тонн

689,79

Вироби з чорних металів

92,68

Алюміній і вироби з нього

74,68

Мідь і вироби з неї

29,32

Свинцеві і вироби з нього

6,33

Цинк, олово та нікель і вироби з них

181,50

Інші недорогі метали та вироби з них

108,1

Китай

40,5

Японія

31,2

Росія

30,6

Південна Корея

29,9

ЄС

25,1

Німеччина

18,2

Україна

17,9

Італія

16,7

Бельгія

15,3

Туреччина

Експорт товарів металургії, млн грн